ବିନ୍ଦୁ ବିମର୍ଶ
Bindu Bimarsha
ISSN NO:. 3049-2807(O)
ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଙ୍କ, ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା || ଜାନୁଆରୀ - ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୦୨୬
VOLUME NO: II, ISSUE NO: I || JANUARY-MARCH 2026

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଓଡ଼ିଆ ପତ୍ରିକା ଜଗତରେ 'ସମକାଳ' : ଏକ ଆକଳନ

ରାଜସ୍ମିତା ସାହୁ

ଗବେଷିକା, ସ୍ନାତକୋତ୍ତର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ ,ଫକୀରମୋହନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାଲେଶ୍ୱର

ARTICLE NO: BB-II-I-2026-06

ORC ID: 0009-0002-8971-9072

DOI: 10.64647/bb.vol.2.issue.1.2026.6

E-Mail: rajasmitasahoo01@gmail.com

Review Status: Double-Blind Peer Reviewed
Language of the Article: Odia
Type of Article: Research Article

Submission Date: 25-11-2025
Publication Date: 14-01-2026

ABSTRACT || ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର

୨୦୧୨ ମସିହାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ମାସିକ ପରୀକ୍ଷାଧର୍ମୀ ପତ୍ରିକା 'ସମକାଳ' (ସଂପାଦକ: ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପଣ୍ଡା) ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ନୂଆ ରୂପ, ବିଷୟ ଓ ପ୍ରୟୋଗକୁ ସଂଗଠିତ ଏକ ମଞ୍ଚ ଭାବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା। ପ୍ରାୟ ୪୦ ପୃଷ୍ଠା ବିଶିଷ୍ଟ ପତ୍ରିକାଟି କଳାଧଳା ରୂପସଜ୍ଜା ଧାରଣ କରି ଫେବୃଆରୀ ୨୦୧୨ରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଏପ୍ରିଲରେ ISSNର ସଂଯୋଗ ସହ ଯୁବ ଓ ବରିଷ୍ଠ ଉଭୟ ସ୍ୱରକୁ ସମନ୍ୱୟ କରେ। ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ପୁରାତନ ଗଳ୍ପ ଜୀବନୀର ପୁନର୍ପ୍ରସ୍ତୁତି, ସାଂପ୍ରତିକ ଗଳ୍ପ ଓ କବିତା, ଭାଷା ମାଧ୍ୟମ ମୁଦ୍ରଣ ଇତିହାସ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରବନ୍ଧ, 'ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି' ଓ 'ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି' ଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିକୈନ୍ଦ୍ରିକ ଅଂଶ, ସିଧାସଳଖ 'ସାକ୍ଷାତକାର' ଏତତ୍-ଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟାରେ ଉପନ୍ୟାସ, ନାଟକ, ଫିଚର, ଅନୁବାଦ ଆଦି ଯୋଗ ହୋଇ ବିଷୟ ବ୍ୟାପ୍ତି ବିଶାଳ ସାହିତ୍ୟକ ପରିସୀମା ଧାରଣ କରିଥିଲା। ସଂପାଦକୀୟ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ମାନବିକ ମୂଲ୍ୟ, ତର୍କ, ଯଶପ୍ରାର୍ଥୀ ଲେଖନ ବିମର୍ଶଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଭାବରେ ସମ୍ମିଳିତ କରିଥିଲା । ମୋଟ ଉପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ 'ସମକାଳ' ପୁରାତନରୁ ନୂତନ ସମୟଚେତନାକୁ ମିଶାଇ ଓଡ଼ିଆ ପତ୍ରିକା ସଂସ୍କୃତିରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ପରୀକ୍ଷାଧର୍ମୀ ଛାପ ଛାଡ଼ିଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ପତ୍ରିକାଟିର ରୂପ, ରଚନା, ବିଷୟବସ୍ତୁ, ସଂପାଦକୀୟ ଦୃଷ୍ଟି ଓ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରଚାରରେ ତାହାର ଅବଦାନକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସୀ ।

ମୂଳ ଶବ୍ଦ: ସମକାଳ ପତ୍ରିକା, ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପଣ୍ଡା, କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ, କବିତା ଚୟନ, ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ସାକ୍ଷାତକାର, ସଂପାଦକୀୟ, ଓଡ଼ିଆ ଅସ୍ମିତା, ପ୍ରାଚୀନ ରଚନା,ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠା।

BINDU BIMARSHA...

ସାହିତ୍ୟରେ ପତ୍ରିକାର ଭୂମିକା ଆଜି କିମ୍ବା କାଲିର ନୁହେଁ ଦୀର୍ଘ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ପତ୍ରିକା ନେଇ ଆସିଛି ପାଠକଙ୍କ ମନରେ ନୂଆ ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା ଓ ଉନ୍ମାଦନା। ପତ୍ରିକାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାଳରୁ ଅଦ୍ୟାବଧି ବହୁ ପତ୍ରିକାର ଆରମ୍ଭ ହେଉ ହେଉ ବିଲୟ ଘଟିଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଅନେକ ପତ୍ରିକା ଆଜିବି ପାଠକ ମନରେ ଜୀବିତ । ସେ ସମସ୍ତ ପତ୍ରିକା ମଧ୍ୟରୁ 'ସମକାଳ' ଏକ ସଫଳ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ପତ୍ରିକାର ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ୨୦୧୨ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ମାସ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରପୁର, ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ । ଏହାର ସଂପାଦକ, ପ୍ରକାଶକ (ପେନଇନ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ) ଏବଂ ପରିପାଟୀ ଶୋଭନକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଚମତ୍କାର ଶୈଳୀରେ ରୂପ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପଣ୍ଡା । ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡା ଜଣେ ତରୁଣ କବି, ଲେଖକ, ଗାଳ୍ପିକ, ଔପନ୍ୟାସିକ ଭାବେ ବେଶ ଚର୍ଚ୍ଚିତ । ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ଜଣେ ଯୁବ ସଂପାଦକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ପତ୍ରିକା ଅତୀବ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ସମକାଳ ଭଳି ଏକ ମାସିକ ପରୀକ୍ଷାଧର୍ମୀ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକାର ପ୍ରକାଶ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧିକୁ ବହୁଗୁଣିତ କରିଛି । ସମକାଳର ସଂପାଦକଙ୍କୁ ପତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜର ଉପସଭାପତି ବିଜୟାନନ୍ଦ ସିଂହ କହନ୍ତି – "ସମକାଳ ସମକାଳୀନ ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ଅନନ୍ୟ ପତ୍ରିକା । ଜଣେ ତରୁଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂପାଦିତ ଏଭଳି ପତ୍ରିକା ଓଡ଼ିଶାର ଉନ୍ନତ ସାରସ୍ୱତ ଭବିଷ୍ୟତର ସୂଚନା ମାତ୍ର । ମୋ ସାହିତ୍ୟରେ ସମକାଳର ତରୁଣମାନେ ଯେ ପ୍ରତିଭାବାନ ସେମାନେ କେବଳ ମୌଳିକ ରଚନା କରିପାରନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ, ସେମାନେ ସୁସଂପାଦନା କରି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଜାଗରଣ ଆଣିପାରନ୍ତି । ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିଛି ସମକାଳ।"[୧] (ସମକାଳ ପତ୍ରିକା, ସଂଖ୍ୟା ୩, ପୃଷ୍ଠା ୨) ସଂପ୍ରତି ପ୍ରକାଶିତ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପତ୍ରିକା ଭଳି ଏଥିରେ ସହ ସଂପାଦକ, ଉପଦେଷ୍ଟା ମଣ୍ଡଳୀ କିମ୍ବା ସହଯୋଗ ସଦସ୍ୟ ଭାବେ କାହାକୁ ସ୍ଥାନ

ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ପ୍ରତିଭାରେ ଉଜ୍ଜୀବିତ ହୋଇଛି 'ସମକାଳ' । ସମକାଳର ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପୃଷ୍ଠାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବେ ରୂପ ଦେଇ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବାରେ ସହଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ଆଶିଷ କୁମାର ଗଡ଼ନାୟକ, ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଅକ୍ଷର ସୁଭାଷିସ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ ଟାଇପ ସେଟ୍ ପବିତ୍ର କୁମାର ଗୌଡ । (୨/୨୦୧୨) ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଶିଳ୍ପୀ ସଂଜୟ ଭଞ୍ଜ, ସୁରେଶ ବଳବନ୍ତ ରାୟ, ପୁଲକ ମଙ୍ଗରାଜ, କାନ୍ତ କିଶୋର ମହାରଣା, ଟୁଟୁ ପଟ୍ଟନାୟକ, ତନୁଜ ମଲ୍ଲିକ, କେ.କେ ପ୍ରଭୃତି ।

ପ୍ରାଚୀନତାର ପୁନଃନିର୍ମାଣରେ 'ସମକାଳ'

ପୁରାତନ ଓ ପ୍ରାକ୍-ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟର କବି ଓ ଲେଖକ ସମୟର କାଳଖଣ୍ଡରେ ଲୀନ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ସତ ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ରଚନା ଆଜି ବି ଆମ ପାଇଁ ସମକାଳ ରୂପେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ । ସେମାନଙ୍କ ଲେଖନୀକୁ ଏକ ନୂଆ ରୂପରେ ପାଠକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ଆଣିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଛି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର 'ସମକାଳ' । କବି ଯଦୁମଣି ମହାପାତ୍ର, ଗଣକବି ବୈଷ୍ଣବ ପାଣି, ସାଦତ୍ ହସନ ମଂଟୋ, ଗଜଲ ଜଗତର ବାଦଶାହା ମେହଦି ହସନ, ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର, କଥାସମ୍ରାଟ ଫକୀର ମୋହନ ସେନାପତି, ଗୋଦାବରୀଶ ମିଶ୍ର, କବିଚନ୍ଦ୍ର କାଳୀଚରଣ, ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି, କୁଞ୍ଜବିହାରୀ ତ୍ରିପାଠୀ, ଫତୁରାନନ୍ଦ, ଅକ୍ଷୟ ମହାନ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ଆଜି ଆମ ଗହଣରେ ନାହାଁନ୍ତି ତଥାପି ସେମାନଙ୍କ ସୃଜନୀ ଓ ଜୀବନୀ ଆମ ପାଇଁ ଅଜସ୍ର ପ୍ରେରଣା ସାଜିଛି । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଉନ୍ନତିରେ ଏହି ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଅବଦାନ ଅତୁଳନୀୟ ବୋଲି ସମକାଳ ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟାରେ ସୂଚାଇ ଦେଇଛି । ନୂତନ ଗଳ୍ପ ମଧ୍ୟରେ ପୁରାତନ ଗଳ୍ପକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ସାଂପ୍ରତିକ ଯୁବ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଯାଇଛି । ମାତ୍ର ସମୟର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ପୁସ୍ତକରେ ନୂତନତା ଆସିଛି । ପୁରାତନ ପୁସ୍ତକ ଛାଡ଼ି ପାଠକ ନୂଆ ପୁସ୍ତକର ସନ୍ଧାନ କରୁଛନ୍ତି । ଯଦିବା କେତେକ ପୁରୁଣା ମଧ୍ୟରେ ହଜି ଯାଇଥିବା କିଛି ସ୍ମୃତିକୁ ଖୋଜି ବୁଲୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେହି ଗଳ୍ପ ଓ ଉପନ୍ୟାସ ପାଇବା ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷେ କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡୁଛି । ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ପ୍ରିୟର ପୁସ୍ତକ ପାଇବା ମୁସ୍କିଲ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ସମକାଳ ସେଇମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ନେଇଆସିଛି କିଛି ପୁରାତନ ରଚନା । ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ଊନବିଂଶ ଓ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ରଚନା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଆଜିବି ପାଠକଙ୍କ ମନରେ ଉନ୍ମାଦନା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ସେହିପରି କିଛି ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ରଚନାକୁ ସମକାଳ ପ୍ରକାଶ କରିଛି ଯଥା:- ଫକୀରମୋହନ ସେନାପତିଙ୍କ 'କବିତ୍ୱ ବିସର୍ଜନ' (୧/୨୦୧୫), ଶ୍ରଦ୍ଧାକର ସୁପକାରଙ୍କ 'ଯାତ୍ରୀ' (୨/୨୦୧୨), ବିଜୟ ପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ 'ମନ୍ତ୍ରମୁଦି' (୨/୨୦୧୨), ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତିଙ୍କ 'ବାବୁ' (୪/୨୦୧୨), ମନୋଜ ଦାସଙ୍କ 'ଓଟ' (୪/୨୦୧୨), କିଶୋରୀ ଚରଣ ଦାସଙ୍କ 'ଧୂସର ମଧୁର' (୫/୨୦୧୨), ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତିଙ୍କ 'ନୀଳଜ୍ୟୋସ୍ନା' (୭/୨୦୧୨), ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସଙ୍କ 'ଦେଶର ଦାୟିତ୍ୱ' (୮/୨୦୧୨) ପ୍ରଭୃତି । ଏହି ସମସ୍ତ ଗଳ୍ପ ତତ୍କାଳୀନ ସମାଜ ଓ ମଣିଷର ଭାବକୁ ନେଇ ରଚିତ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ତାହା ଆଜିବି ଆମ ଶିକ୍ଷିତ ସମାଜରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛି ।

ସାଂପ୍ରତିକ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ମୁଖରୁ 'କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ'ର ସଂଜ୍ଞା ଓ ସମକାଳରେ ସ୍ଥାନିତ ବିବିଧ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଗଳ୍ପ

ସମଗ୍ର ମଣିଷ ଜୀବନର ଏକ ଛୋଟ ସ୍ମରଣୀୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହିଁ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ । ସେହି ଛୋଟ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚି ରହିଥାଏ କିଛି ଆନନ୍ଦ ଓ ନିରାଶର ପ୍ରତିଛବି । ଯାହାକୁ ପାଠକ ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ଓ କମ୍ ପୃଷ୍ଠା ମଧ୍ୟରେ ପାଇଥାଏ ଏକ ବୃହତ୍ ଜିଜ୍ଞାସା ଏବଂ ଏହି ସ୍ୱଳ୍ପତା ଭିତରେ କେବଳ ଗଳ୍ପର ଭାବାର୍ଥ ନଥାଏ ତତ୍ସହ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥାଏ ଗାଳ୍ପିକର ଭାବାତ୍ମା । ତେଣୁ ଗଳ୍ପ ହେଉଛି ବୃହତ୍ ପରିସରର କ୍ଷୁଦ୍ର ଅନୁଭବ । କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପର ସଂଜ୍ଞା ସଂପର୍କରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ ତଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ସୁଗଳ୍ପର ଲକ୍ଷଣକୁ ନେଇ ଅନେକ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ହୋଇଛି । ବୈଷ୍ଣବ ଚରଣ ସାମଲ, ବାଉରୀବନ୍ଧୁ କର, ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି, ଦାଶରଥି ଦାସ, କବିତା ବାରିକ ପ୍ରଭୃତି ସାହିତ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ସମାଲୋଚକ ଓ ଗାଳ୍ପିକବୃନ୍ଦ ନିଜର ସୁଚିନ୍ତିତ ମତାମତ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସୁଗାଳ୍ପିକଙ୍କୁ ନେଇ ସେଭଳି କୌଣସି ଆଲୋଚନା ପ୍ରକାଶ ପାଇନାହିଁ । କୁଶଳ ଗାଳ୍ପିକର ସଂଜ୍ଞା ସଂପର୍କରେ ସମକାଳ ଦେଇଛି କିଛି ନୂଆ ମତାମତ । ଗୌରହରି ଦାସ, ପରେଶ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପ୍ରକାଶ ମହାପାତ୍ର, ପବିତ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ଆଶିଷ ଗଡ଼ନାୟକ, ଜ୍ୟୋତି ନନ୍ଦ ଆଦିଙ୍କ ମତରେ କୁଶଳ ଗାଳ୍ପିକର ସଂଜ୍ଞା କିଛି ଏହିଭଳି -

- "ଯାହାର ଗଳ୍ପ ପାଠକ ପାଠିକାଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଏଁ ସେହି ହିଁ କୁଶଳ ଗାଳ୍ପିକ" (ଗୌରହରି ଦାସ)
- "ଯେଉଁମାନେ ଗଳ୍ପ ରଚନାରେ ସଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ବା ହେଉଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ କୁହାଯାଇପାରେ" (ପରେଶ କୁମାର ପଟ୍ଟନାୟକ) ।
- ପ୍ରକାଶ ମହାପାତ୍ର କୁହନ୍ତି "ଯିଏ ଶବ୍ଦକୁ ଜୀବନ୍ୟାସ ଦେବାର କଳାକାରିଗରୀ ଜାଣେ ଯେଉଁ ଗାଳ୍ପିକର ଗଳ୍ପ ପଢ଼ି ମୁଁ ବୟସ ହରାଇଲି କିନ୍ତୁ ଅଲୌକିକ ଆନନ୍ଦ ପାଇଲି ସିଏ କୁଶଳ ଗାଳ୍ପିକ ନୁହଁ ତ ଆଉ କ'ଣ ହୋଇପାରେ" (୨) (ସମକାଳ ପତ୍ରିକା, ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂଖ୍ୟା, ପୃଷ୍ଠା ୧୩)
- ପବିତ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ମତରେ "ଭଲ ଗାଳ୍ପିକର ଲେଖା କେବଳ ମନକୁ ଚହଲାଏନି ଗାଳ୍ପିକର ବୁଦ୍ଧି ଓ ପ୍ରଜ୍ଞାକୁ ବି ହଲଚଲ କରିଦିଏ।" [୩]

'ସମକାଳ' ଏହି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ କୁଶଳ ଗାଳ୍ପିକର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହ ସେହି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ରଚିତ କିଛି ଗଳ୍ପକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ପାଠକଙ୍କ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି କୁଶଳ ଗାଳ୍ପିକର ପ୍ରକୃତ ଅଧିକାରୀ। ସାଂପ୍ରତିକ ଗଳ୍ପ ସାହିତ୍ୟରେ ପାଦ ଦେଉଥିବା ଗାଳ୍ପିକଙ୍କୁ ସ୍ଥାନ ଦେବା ସହ ପାକଳ ହୋଇଆସୁଥିବା ଗାଳ୍ପିକଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ସମକାଳ, ଯେପରି- ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ରାଉଳଙ୍କ 'କାପୁରୁଷ' (୩/୨୦୧୨), ଦେବାଶିଷ ଗଡ଼ନାୟକଙ୍କ 'ସତମୁହାଁ' (୪/୨୦୧୨), ପ୍ରଜ୍ଞାପ୍ରବର୍ତ୍ତିକା ଦାଶଙ୍କ 'ଶୃଙ୍ଖଳା' (୫/୨୦୧୨), ବିଦ୍ୟୁତଲତା ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କ

'ଝୁମୁରୀ' (୬/୨୦୧୨), ସରୋଜ ବଳଙ୍କ 'ସାତଦିନରେ ଗୋରାପଣ' (୭/୨୦୧୨), 'ମଣିଷ ଭୁଲ କରେ କାହିଁକି' (୮/୨୦୧୨) ପ୍ରଭୃତି।

ପତ୍ରିକାର ନବମ ସଂଖ୍ୟାରେ ସ୍ଥାନିତ ଗଳ୍ପ ବିସ୍ତାରିତ ରୂପ ଧାରଣ କରିଛି । ପୂର୍ବ ପତ୍ରିକା ଭଳି ଗୋଟିଏ ପତ୍ରିକାରେ ଗୋଟିଏ ଗଳ୍ପ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଦୁଇଟି ମାସିକ ପତ୍ରିକାର ଗଳ୍ପକୁ ଗୋଟିଏ ପତ୍ରିକାରେ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ଗଳ୍ପ ଜଗତରେ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିଥିବା କିଛି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କୁ ଏଥିରେ ଦେଖାଯାଇଛି । ଜଗଦୀଶ ମହାନ୍ତିଙ୍କ 'ମିଛ ମିଛ ଖେଳ', ପ୍ରକାଶ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ 'ନାସ୍ତିକ', ଅଜୟ ସ୍ୱାଇଁଙ୍କ 'କାଉ', ଗୌରହରି ଦାସଙ୍କ 'ପାଣି', ବିୟତ ପ୍ରଜ୍ଞା ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ 'ଗାନ୍ଧିଜୀ', ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ 'ମୋବାଇଲ', ନଳିନୀ ପ୍ରଭା ତ୍ରିପାଠୀଙ୍କ 'ଆହେ ଦୟାମୟ', ଅମରେଶ ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କ 'ଫେସବୁକଫ୍ରେଣ୍ଡ', ଆଶିଷ କୁମାର ଗଡ଼ନାୟକଙ୍କ 'କଥା', ଶକ୍ତି ମହାନ୍ତିଙ୍କ 'ଛୋକରୀ', ନେତାଜୀ ଅଭିନନ୍ଦନଙ୍କ 'ହିଡ଼ିମ୍ବା', ମନ୍ଦିରା ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ 'ଧୂଆଁ' ଏବଂ ସାରଦା ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ରଙ୍କ 'ପରଶ ପଥର' । 'ନାସ୍ତିକ' ଓ 'କାଉ' ଗଳ୍ପରେ ଈଶ୍ୱରୀୟସତ୍ତା ପ୍ରକଟିତ । ଈଶ୍ୱରୀୟ ଗୀତା, ଭାଗବତର ଜପ କିମ୍ବା ବଡ଼ ମାଳି କି ଚିତାଚଇତନର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନଥାଏ । ପ୍ରକୃତରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ସ୍ଥିତିକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ନିଜର କର୍ମ ଓ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଥିବା ଦରକାର । ଜଙ୍ଗଲର ଶେଷ ସୀମାରେ ବାସ କରୁଥିବା ପାହାଡ଼ିଆ ମଣିଷର ଜଳ ବିନା ଉପୁଜୁଥିବା ନାନା ସମସ୍ୟାକୁ ନେଇ 'ପାଣି' ଗଳ୍ପଟି ରଚିତ । ସେହିଭଳି 'ମୋବାଇଲ' ଓ 'ଫେସବୁକଫ୍ରେଣ୍ଡ' ଗଳ୍ପରେ ଆଜିର ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ମଣିଷର ଅବଚେତନ ମନର ଅବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରତିପାଦନ କରାଯାଇଛି । ଯନ୍ତ୍ରଶକ୍ତି କେଉଁଠି ସଂପର୍କକୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଉଛି (ମୋବାଇଲ) ତ କେଉଁଠି ସଂପର୍କକୁ ଅତି ନିକଟକୁ ଟାଣି ଆଣୁଛି (ଫେସବୁକଫ୍ରେଣ୍ଡ) । ଉନ୍ନତିର ପାହାଚରେ ମଣିଷ ଯେତେ ଆଗକୁ ଯାଉଛି ନିଜ ପାଖରେ ନିଜେ ସେତେ ହାରୁଛି ।

ସମକାଳରେ ସ୍ଥାନିତ ଓଡ଼ିଆ କବିତା :-

ପତ୍ରିକାର ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟାରେ ଭାରତ ମାଝିଙ୍କ 'ଦୁଃଖ ବିକିବାର ବେଳ', 'ଭାଦ୍ରବ ୨୦୧୧', 'ଡାହାଣୀ' (୨/୨୦୧୧) ଏହି କବିତାଗୁଡ଼ିକରେ କବି ଦୁଃଖର ମୂଲ୍ୟ ଓ ଦୁଃଖର ଅର୍ଥ ଯେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ମାନ ତାହା ବିଭିନ୍ନ କବିତାରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଶକ୍ତି ମହାନ୍ତି, କୃଷ୍ଣ କୁମାର ମହାନ୍ତି, ଶିବ କେ କୁମାର, ସୁରଜିତ ପାତ୍ର, ହରପ୍ରସାଦ ଦାସ, ଶର୍ମିଷ୍ଠା ସାହୁ, ଦୁର୍ଗା ପ୍ରସାଦ ପଣ୍ଡା, ଜ୍ଞାନୀ ଦେବାଶିଷ ମିଶ୍ର ପ୍ରଭୃତି ଯୁବ କବିଙ୍କୁ ସମକାଳ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛି । ନୂଆ ପୁରୁଣା କବିଙ୍କ ଲେଖନୀରେ ସମକାଳ କିଛି ନୂଆ ଭାବକୁ ପାଠକ ସମ୍ମୁଖକୁ ଆଣିପାରିଛି । ବରିଷ୍ଠ କବିଙ୍କୁ ଏଥିରୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ରମାକାନ୍ତ ରଥଙ୍କ 'ଏଥର ଗଲା ବେଳକୁ', ହରପ୍ରସାଦ ଦାସଙ୍କ 'ରବୀନ୍ଦ୍ର ସଙ୍ଗୀତ' (୯/୨୦୧୨), ଦେବଦାସ ଛୋଟରାୟଙ୍କ 'କାଳ' (୯/୨୦୧୨), ଦାଶ ବେନହୁରଙ୍କ 'ବୟସ୍କର ନାନାବାୟା ଗୀତ' (୯/୨୦୧୨), ସୁନୀଲ କୁମାର ପୃଷ୍ଟିଙ୍କ 'ନିଶାଗ୍ରସ୍ତ ଶାୟାରୀ' (୯/୨୦୧୨), ରୁନୁ ମହାନ୍ତିଙ୍କ 'ପାଣି'(୯/୨୦୧୨) ଆଦି । ଏହି ସବୁ କବିତାରେ ବିଶେଷତଃ ମୃତ୍ୟୁ ସମୟର ଭୟାବହ ପରିଣତି ପୁଣି ମୃତ୍ୟୁକୁ ଖୁସିରେ ଆଲିଙ୍ଗନ କରୁଥିବାର ଚିତ୍ର, ବୃଦ୍ଧ ବେଳରେ ଯୌବନର ଉଦ୍ଧତପଣିଆ ଆଦି କବିଙ୍କ କାଳ୍ପନିକ ଭାବକୁ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । 'ସମକାଳ' ସାଂପ୍ରତିକ ସମୟରେ ପାଦ ଦେଉଥିବା କିଛି ନୂଆ କବିକୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି । ବିଶେଷତଃ ଯୁବ କବିଙ୍କ କବିତାକୁ ନେଇ ସମକାଳ କବିତାର କଳେବର ମଣ୍ଡିତ । ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟାରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ କବିର ତିନୋଟି କବିତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ କବିତାର ଆକାର ବଡ଼ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପାଠକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ ନିମିତ୍ତ କବିତାର କିଛି ମନୋହର ଅଂଶକୁ ବଡ଼ କଳା ଅକ୍ଷରରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । କବିତାର ସେହି ଧାଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ପାଠକ କବିତାର ନିର୍ଯ୍ୟାସକୁ ଅନୁଭବ କରିପାରିବେ । ସେହି କବିତା ଓ କବିଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ସାହିତ୍ୟର ଜଣାଶୁଣା କବିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ପାଠକ କବିତା ନପଢ଼ି ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିପାରିବେ । ପତ୍ରିକାର ଏହି କୌଶଳଟି ସଂପ୍ରତି ପତ୍ରିକା ଠାରୁ ପୁରାପୁରି ଭିନ୍ନ ଓ ନୂତନ ।

ପ୍ରବନ୍ଧ :-

ସମକାଳରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରବନ୍ଧ ନହେଲେ ବି ପ୍ରବନ୍ଧର ଆଂଶିକ ରୂପ । ମୌଳିକ ବା ନୂତନ ପ୍ରବନ୍ଧ ବ୍ୟତୀତ କିଛି ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରକାଶିତ ଆଲେଖ୍ୟକୁ ଟିକିଏ ନୂତନ ଭଙ୍ଗୀରେ ଏହା ସ୍ଥାନ ଦେଇଛି । ଯେପରିକି ୨୦୧୨ ମସିହା ମେ ମାସ ୧ ତାରିଖରେ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ସ୍ୱାଇଁଙ୍କ ଭାଷା ସଂପର୍କୀୟ ଆଲୋଚନା 'ଓଡ଼ିଆ ଅସ୍ମିତା ଓ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା' (୬/୨୦୧୨) କୁ ଯୁକ୍ତି ବଳରେ ଖଣ୍ଡନ କରିଛନ୍ତି ଭାଷାବିଦ୍ ଦେବୀପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ । ପ୍ରାବନ୍ଧିକ ସ୍ୱାଇଁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାକୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଉନ୍ନତିର ସହାୟକ ଏବଂ ଏହା ଉଚ୍ଚାରଣ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଆ ବିପନ୍ନ ନୁହେଁ ବରଂ ଅଗ୍ରଗତିର ମାଧ୍ୟମ ବୋଲି କହିଥିଲା ବେଳେ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ପ୍ରକୃତ ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଜାହିର କରି ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ବିରୋଧରେ ନୁହଁ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରଥମେ ନିଜର ମାତୃଭାଷା ପରେ ଅନ୍ୟ ବିଦେଶୀ ଭାଷା ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ସୁଭାଷିସ ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ 'ଉଇକିପିଡ଼ିଆ ଓ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ'(୨/୨୦୧୨) ଆଲୋଚନାରେ ଆଜିର ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଶକ୍ତିର ଗୁରୁତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । ଯେପରି ଉଇକିପିଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମରେ ସାହିତ୍ୟର କିଭଳି ପ୍ରଚାର ପ୍ରସାର ହୋଇପାରିବ ବିଶ୍ୱର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ବାସ କରୁଥିବା ଭାଷାପ୍ରେମୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ପହଂଚି ପାରିବ ତାହା ଆଲୋଚନାର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ । ଅପୂର୍ବ ରଂଜନ ରାୟଙ୍କ 'ଓଡ଼ିଆ ଛାପାଖାନା' (୬/୨୦୧୨) ରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟର ଉନ୍ନତିରେ ହାତଚାଳ ଓ ଅକ୍ଷରଖଞ୍ଜା ଛାପାଖାନାର

ଭୂମିକା କିଭଳି ଥିଲା ତାହା ଆଲୋଚିତ । ୧୮୩୬ରେ ମିସନାରୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଓଡ଼ିଶା ମିସନ ପ୍ରେସ ଠାରୁ ୧୯୫୩ରେ ମହାରାଜା ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଦେଓଙ୍କ ଉତ୍କଳୟୁନିଭରସିଟି ପ୍ରେସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଛାପାଖାନା ବିଷୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ସମକାଳରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରବନ୍ଧରେ କିଛି ମୌଳିକ ପ୍ରବନ୍ଧ ଓ କିଛି ପୂର୍ବ ପ୍ରକାଶିତ ବରିଷ୍ଠ ସମାଲୋଚକ ଓ ନୂତନ ଆଲୋଚକଙ୍କୁ ଏକତ୍ର କରାଯାଇଛି । ସମକାଳ ଆଲୋଚନା ଓ ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଉଭୟ ମିଳିତ ରୂପରେ ଦର୍ଶାଇ ପାଠକକୁ ଏକ ନୂଆ ସ୍ୱାଦ ଦେବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଛି।

ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି :-

ସମକାଳ ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟର ଚିରାଚରିତ ବିଭାଗକୁ ବାଦ ଦେଇ ଆଣିଛି କିଛି ନୂତନ ବିଷୟ । ଏଇ ଯେମିତି 'ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି' ଅର୍ଥାତ୍ ସାହିତ୍ୟର କେତେକ ବିଷୟକୁ ନେଇ ଲେଖକଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ, କୌଣସି ଏକ ଉତ୍ସବରେ କବିଙ୍କ କହିଥିବା କିଛି ଅଭିଭାଷଣ, ଲେଖକଙ୍କ ରଚିତ ପୁସ୍ତକକୁ ନେଇ ପାଠକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ କବିର ପତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ମତାମତ, ଜଣେ ଲେଖକ ମନରେ ଆଉ ଜଣେ ଲେଖକର ଭାବନା ଆଦି ବିଷୟକୁ ଏହି ବିଭାଗରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରେ । ପତ୍ରିକାର ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଛି ଯୁବ ଗାଳ୍ପିକ ଆଦିତ୍ୟେଶ୍ୱରଆଦିତେସ୍ୱରଙ୍କୁ ନେଇ ବରିଷ୍ଠ କଥାଶିଳ୍ପୀ ଓ କବି ଅଜୟ ସ୍ୱାଇଁଙ୍କ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ପ୍ରତିବେଦନାର ଚିତ୍ର । ଜଣେ ଲେଖକ ମନରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଲେଖକର ଜୀବନୀ ଓ ସୃଜନୀକୁ ନେଇ ଥିବା କିଛି ମନ୍ତବ୍ୟ ଏଥିରେ ପ୍ରକାଶିତ । ସେହିଭଳି ୧୯୯୦ ମସିହାରେ ସମଗ୍ର ସାହିତ୍ୟରେ ହଇଚଇ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା କମଳା କାନ୍ତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉପନ୍ୟାସ 'ଫଟୋ'କୁ ନେଇ ବିଶିଷ୍ଟ ଗାଳ୍ପିକ କିଶୋରୀ ଚରଣ ଦାସ ଓ ସମାଲୋଚକ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସଙ୍କ ଚିଠିର ମର୍ମାନୁବାଦ । 'ଫଟୋ' ଉପନ୍ୟାସରେ ଔପନ୍ୟାସିକଙ୍କ ଭାଷା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁକ୍ତ ଶୈଳୀରେ ରଚିତ । ଏପରି କିଛି ଅଶ୍ଳୀଳ ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ କରି ପାଠକ ମହଲରେ ନିନ୍ଦାର ବିଷୟ ପାଲଟିଛନ୍ତି ଔପନ୍ୟାସିକ ମହାପାତ୍ର । କିନ୍ତୁ କିଶୋରୀ ଚରଣ ଦାସ ଏହାକୁ ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟ ପାଇଁ ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସମାଲୋଚକ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ ଏହା ଓଡ଼ିଆ ରେୟୁଲାଇସେସ ଭଳି କହି ଏଭଳି କିଛି ଆଗକୁ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଘଟିବ 'ଫଟୋ' ଏହାର ମୂଳଦୁଆ ବୋଲି ମତ ଦିଅନ୍ତି । ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ ଓ ହର ପ୍ରସାଦ ଦାସ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସବରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଅତିଥି ଅଭିଭାଷଣରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟକୁ ନେଇ ଦେଇଥିବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଏଠାରେ ପ୍ରକାଶିତ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଭାବରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ହରାଉଛି ଓ ନାନା ସମସ୍ୟା ଦେଇ ଗତି କରୁଛି ଆଦି ନାନା ସଙ୍କଟକୁ ବହୁ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଥିବା ବେଳେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜେ.ପି. ଦାସ କହନ୍ତି ଯେଉଁ ଭାଷା ଯେତେ ସହଜରେ ଅନ୍ୟ ଭାଷା ଓ ଶୈଳୀକୁ ନିଜର କରିବ ସେ ଭାଷା ସେତେ ଉନ୍ନତ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ହେବ । ସେହିପରି ହରପ୍ରସାଦ ଦାସ (୩୦/୩/୨୦୧୨) ଭୁବନେଶ୍ୱର ରେଡ଼କ୍ରସ ଭବନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଅମୃତାୟନ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବରେ ଥିବା ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଥିଲା 'ସାହିତ୍ୟରେ ନୂଆ କଣ ?' । ଆଲୋଚକଙ୍କ ମତରେ ଆମକୁ ସାହିତ୍ୟରେ ନୂତନତା ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ପୁରାତନ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ହେବ । ସେହି ପ୍ରାଚୀନର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ସାହିତ୍ୟ ଆଧୁନିକ ଅଭିମୁଖୀ ହୋଇଛି ଭବିଷ୍ୟତକୁ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତର ଆଧୁନିକର ପ୍ରଭାବ ଏଥିରେ ଦେଖାଯିବ । ଏହିଭଳି କିଛି ଅଲୋଚକଙ୍କ ମତାମତକୁ ନେଇ ସମକାଳର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ଥାନିତ ।

ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି :-

ଗଳ୍ପ, ଉପନ୍ୟାସ, କବିତା ପଢୁପଢୁ ବେଳେ ବେଳେ ପାଠକର ମନେହୁଏ ହୃଦୟକୁ ଦୋହଲାଇ ଦେଉଥିବା ସେହି ଲେଖକକୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ସେହି ଲେଖକର କିଛି ଅଭୁଲା ଅତୀତକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ଏହା ସାଧାରଣ ପାଠକଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ। ସମକାଳର ଏହି ବିଭାଗଟି ସେହିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ପ୍ରିୟର ଲେଖକଙ୍କ ଜୀବନୀ ଓ ସୃଜନୀ ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ। ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ପ୍ରତି ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖନୀ ପଛରେ କିଛି କିଛି ସ୍ମୃତି ଓ ଅନୁଭୂତି ଲୁଚି ରହିଥାଏ ଯାହା ଲେଖିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଥାଏ । ଲେଖକଙ୍କ ଡାଏରୀରେ ଲୁଚି ରହିଥିବା କିଛି ରହସ୍ୟଭରା ଅତୀତକୁ ସମକାଳ ସର୍ବସମ୍ମୁଖରେ ଦର୍ଶାଇଛି ଏହି ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ । ସମକାଳର ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଛି କବି ସୌଭାଗ୍ୟ କୁମାର ମିଶ୍ରଙ୍କ 'ସ୍ମୃତିରେ ସୃଜନ'। ଏଥିରେ କବିଙ୍କ ଚତୁର୍ଥ କବିତା ବହି 'ଅନ୍ଧ ମହୁମାଛି'ର ପ୍ରକାଶ ପରେ ପାଠକ ମହଲରେ କିଭଳି ଏକ ଉନ୍ମାଦନା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ଓ କବିଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚକୋଟିର ସଫଳ କବିତା ପୁସ୍ତକ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଶୁଣି କବିଙ୍କ ମନରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଭାବନାକୁ କବି ନିଜେ କହୁଛନ୍ତି । ସେହିପରି ସରୋଜ ବଳଙ୍କ 'ନୋବେଲ ଅଭିଭାଷଣ ୨୦୧୭' ଶୀର୍ଷକରେ ତରୁଣ କବି ସରୋଜ ବଳ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ବିଜେତା ହେଲେ କିଭଳି ଅନୁଭବ ହେବ ତାହା କବିଙ୍କ ମୁହଁରୁ ପ୍ରକାଶିତ। ଅଜୟ ସ୍ୱାଇଁଙ୍କ 'ପ୍ରକାଶକ ମହୋଦୟେଷୁ' (୩/୨୦୧୨)ରେ କବି ନିଜେ ପ୍ରଥମ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ ବେଳେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ନାନା ସମସ୍ୟା କଥା କହୁଛନ୍ତି। ସେହିଭଳି ନାନା ଲେଖକ ସାହିତ୍ୟ ରଚନାକୁ ନେଇ ଥିବା ଅନୁଭବକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯଥା ସଦାନନ୍ଦ ତ୍ରିପାଠୀ 'ମୁଁ କାହିଁକି ଲେଖେ' (୩/୨୦୧୨), ରତ୍ନମାଳା ସ୍ୱାଇଁ 'ସଂପାଦିକାଙ୍କ କବିତାର ଆତ୍ମକଥା' (୫/୨୦୧୨), ପ୍ରକାଶ ମହାପାତ୍ର 'ମୁଁ କାହିଁକି ଲେଖେ' (୮/୨୦୧୨), ବିଭୂତି ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ 'ନବରବିରଉଦୟଅସ୍ତ' (୮/୨୦୧୨) ପ୍ରଭୃତି। ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ଅନୁଭୂତିକୁ ସମକାଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ପତ୍ରିକା ସାହିତ୍ୟରେ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଏକ ନୂତନ ଆଶା ଓ ଦିଗନ୍ତ ।

ସାକ୍ଷାତକାର :-

'ସାକ୍ଷାତକାର' ଏପରି ଏକ ବିଷୟ ଯେଉଁଥିରେ ପାଠକ ସିଧାସଳଖ ନିଜ ପ୍ରିୟ ଲେଖକଙ୍କୁ ଭେଟିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଥାଏ । କେବଳ ଦେଖେ ନାହିଁ ତତ୍‌ସହ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ, ଲେଖନୀ, ରୁଚି, ଅରୁଚି ଆଦି ସଂପର୍କରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ରୂପେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥାଏ । କୌଣସି ଏକ ବିଷୟ ପଢ଼ିବା ପରେ ମନକୁ ଲେଖାଟି ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ମନେହେଲେ ପାଠକ ତାର ସ୍ରଷ୍ଟାକୁ ଖୋଜେ ଏବଂ ସେ ସଂପର୍କରେ ଆଉ କିଛି ଜାଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରେ କିନ୍ତୁ ତାହା ସର୍ବଦା ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରି ନଥାଏ କିନ୍ତୁ ସାକ୍ଷାତକାର ହେଉଛି ସେହି ମାଧ୍ୟମ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ପାଠକ ସେହି ଲେଖକ ସଂପର୍କରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାରସ୍ୱତ ସୂଚନା ପାଇପାରିଥାଏ । ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ପରି ସାକ୍ଷାତକାରର ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଭୂମିକା ରହିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର କିଛି ଲେଖକ ସାହିତ୍ୟରେ ଏଭଳି ଶବ୍ଦ,ଭାଷା ଓ ଭାବର ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି ଯାହା ସାଧାରଣ ପାଠକଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଆପତ୍ତିଜନକ ହୋଇପଡୁଛି କିନ୍ତୁ ସାକ୍ଷାତକାର ମାଧ୍ୟମରେ ତାର ପ୍ରକୃତ କାରଣ ଓ ବାସ୍ତବତା ଜାଣିବାର ଏକ ପଥ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୁଏ । ସମକାଳ ପତ୍ରିକାର ବିଶେଷ ଆକର୍ଷଣୀୟ ବିଷୟଟି 'ସାକ୍ଷାତକାର' । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ବିଶିଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟକ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାହିତ୍ୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କବିଙ୍କୁ ଏହା ସ୍ଥାନ ଦେଇଛି । ନିୟମାନୁସାରେ ସାକ୍ଷାତକାର ଦୁଇଟି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କରାଯାଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଓ ଅନ୍ୟଟି ଘରେ ବସି ମୋବାଇଲ କିମ୍ବା ହ୍ୱାଟସ୍‌ଆପ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରଶ୍ନ ଲିଖିତ ରୂପ ମାଧ୍ୟମରେ । ସମକାଳର ପ୍ରତିଟି ସାକ୍ଷାତକାର ଲେଖକଙ୍କ ସିଧାସଳଖ ଉପସ୍ଥିତିରେ ନିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତିଟି ସାକ୍ଷାତକାରର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ସାହିତ୍ୟଚର୍ଚ୍ଚା । ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାର ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କ ଜୀବନୀ ଓ ଲେଖନୀ ବିଷୟରେ ସଂପାଦକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶୁଭାଂଶୁ ପଣ୍ଡା ଜିଜ୍ଞାସୁ ପାଠକ ଭାବେ ପଚାରିଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ଲେଖକ ଔପନ୍ୟାସିକ ବିଭୂତି ପଟ୍ଟନାୟକ, କବି ରାଜେନ୍ଦ୍ର କିଶୋର ପଣ୍ଡା ଓ କବି ହରପ୍ରସାଦ ଦାସ । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଏହି ତିନି ମହାରଥୀଙ୍କ ଅବଦାନ ଅତୁଳନୀୟ । ସାହିତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲେଖନୀଚାଳନା କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସ ଓ କବିତା ରଚନାରେ ଏମାନେ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ । ସାହିତ୍ୟରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ନାନା ସମସ୍ୟା, କବିତା, ଗଳ୍ପ, ଉପନ୍ୟାସ ଆଦିକୁ ନେଇ ନାନା ଅଭିମତ, କବିଙ୍କ ଜୀବନୀ ଆଦି ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ।

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ ସହ କିଛି ବିଶ୍ୱ ବିଖ୍ୟାତ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କୁ ସମକାଳ ଭେଟିଛି ଓ ସେମାନଙ୍କ ସହ ସାହିତ୍ୟ ଆଲୋଚନାକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନୋରମ ଶୈଳୀରେ ସଂଗ୍ରହ କରିଛି। ଯଥା- ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକୀୟ କାବ୍ୟ ଜଗତରେ ବଳିଷ୍ଠ କବି ପାବ୍ଲୋ ନେରୁଦା, ଆଇଜାକ୍‌ବାଶେଭିସ୍ସିଙ୍ଗର ଓ ଗାବ୍ରିଏଲ୍ ଗାର୍ସିଆ ମାର୍କ୍ଲେଜ୍ । କବିଗୁରୁ ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥଙ୍କ ୧୫୦ତମ ଜନ୍ମ ବାର୍ଷିକୀ ପାଳନର ଉଦଯାପନ ଅବସରରେ କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡ଼େମୀ ପକ୍ଷରୁ ରବୀନ୍ଦ୍ର ଭବନରେ ଆୟୋଜିତ ୨୪ଟି ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଯେଉଁ କବିମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୨ଜଣ ମନଛୁଆଁ କବିଙ୍କୁ ସମକାଳ ଏକତ୍ର କରିଛି । ପଞ୍ଜାବୀ ଓ ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟକୁ ନେଇ ଲେଖକଙ୍କ ଅଭିମତକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଛି ସମକାଳ । ଏଥିରେ ରହିଛି ଲେଖକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ସଂପର୍କରେ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ, ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଦୁର୍ବଳତାର କାରଣ, ଲେଖନୀର ଶୈଳୀ, ଅନ୍ୟ କିଛି କବିଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ମତାମତ, ସାହିତ୍ୟିକ ଅଭିଜ୍ଞତା, ସାମାଜିକ ଓ ସାହିତ୍ୟିକ ବାତାବରଣ, ପୁରସ୍କାର ସଂପର୍କରେ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ, ସାହିତ୍ୟର ସଫଳତା ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତର କିଛି ସ୍ୱପ୍ନ ଆଦି ସଂପର୍କିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ । ସମକାଳରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରତି ସାକ୍ଷାତକାର ସଂପାଦକ ଶୁଭାଂଶୁ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଆଲୋଚିତ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ତିରିଶରୁ ଚାଳିଶଟି ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଛି । ଉଭୟ ଶ୍ରୋତା ଓ ବକ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ଉତ୍ତର ସହଜ ଓ ସରଳ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଚନା :-

ପ୍ରଥମରୁ କବିଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନୀ ଓ ସୃଜନୀରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ସାହିତ୍ୟ ତଥା ସାମାଜିକ ବାତାବରଣ, ବିଶ୍ୱ ସଂରକ୍ଷଣ, ଆଧୁନିକ ସମସ୍ୟା ଆଦିରେ ଶେଷ ହୋଇଛି । ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ ସହ ଅନ୍ୟ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର କବିଙ୍କୁ ଏକତ୍ରିତ କରି ସମକାଳ ସାହିତ୍ୟିକ ବାତାବରଣକୁ କରିଛି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଓ ବୌଦ୍ଧିକ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ମରଣୀୟ ଗଳ୍ପ, ଆଲୋଚନା, ମାସିକ ଗଳ୍ପ, କବିତା, ଜୀବନୀ, ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସାକ୍ଷାତକାର ପ୍ରଭୃତି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ସମକାଳ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛି । ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରୁ ଏହା ଧାରାବାହିକ ଭାବେ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଆସୁଥିଲା ବେଳେ ୨୦୧୨ ମସିହା ପୂଜା ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନ୍ୟ କେତୋଟି ବିଷୟକୁ ଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଉପନ୍ୟାସ, ନାଟକ, ଫିଚର, ଅନୁବାଦ ଗଳ୍ପ ଆଦି । ସମକାଳର ଏକମାତ୍ର ଉପନ୍ୟାସ 'ଷ୍ଟୋରୀ : ଖତରନାକ' (୯/୨୦୧୨) ସମକାଳୀନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଔପନ୍ୟାସିକ ଦେବ୍ରାଜ ଲେଙ୍କାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ । ଉପନ୍ୟାସର ଆରମ୍ଭ କବିତା ରୂପ ନେଇ ଶେଷରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱାତ୍ମକ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି। ଔପନ୍ୟାସିକଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପନ୍ୟାସ ଭଳି ଏଥିରେ ଶାଣିତ ଶବ୍ଦର ପ୍ରଖରତାକୁ ବୁଝିବା ବଡ଼ କଠିନ । ନାଟ୍ୟକାର ନାରାୟଣ ସାହୁଙ୍କ 'ରାଗ ବିରାଗ ଅନୁରାଗ' (୯/୨୦୧୨) ନାଟକରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର କୁପରିଣତିକୁ ସ୍ୱୟଂ ଦେଖିଛନ୍ତି ବିଦ୍ୟାପତି ଗଣେଶ ଓ ନାରଦ । ଟଙ୍କାର ଲାଳସାରେ ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟବସାୟକୁ ଏଥିରେ ପ୍ରତିପାଦନ କରାଯାଇଛି । ମଝିରେ ମଝିରେ କାବ୍ୟାତ୍ମକ ଶୈଳୀରେ ସଂଳାପ ମୁଖରିତ । ଦୃଶ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଦୃଶ୍ୟ କାବ୍ୟସତ୍ତା। ଓ କାବ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଦୃଶ୍ୟାନୁଭୂତି ଉପଲବ୍ଧି ହୁଏ ନାଟକଟିରେ । ସତ୍ୟଜିତ ରାୟଙ୍କ ଅନୁସରଣରେ ଶୈଳଜ ରବିଙ୍କ ଷୋହଳ ବର୍ଷ ବୟସର ଫିଲ୍ମ ଜଗତରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ହେବାର ନିଶାକୁ ଫିଚର

ଆକରରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଅନୁବାଦ ଗଳ୍ପରେ ରହିଛି ପଞ୍ଜାବୀ ଗାଳ୍ପିକ କର୍ତ୍ତାର ସିଂ ଦୁଗଗଲଙ୍କ 'ଅହିଂସା ପରମୋ ଧର୍ମଃ', ଅନୁବାଦକ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଆଦି ରଚନା ସମକାଳରେ ଅନୁବାଦ ରଚନାରେ ପୃଷ୍ଠାମଣ୍ଡନ କରିଛି ।

ସଂପାଦକୀୟ :-

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ବରିଷ୍ଠ ସଂପାଦକଙ୍କ 'ସଂପାଦକୀୟ' ଠାରୁ ଯୁବ ସଂପାଦକ 'ସଂପାଦକୀୟ' ରଚନା ଭିନ୍ନ । ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ତରୁଣ ସଂପାଦକ ଶ୍ରୀ ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପଣ୍ଡା ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ପ୍ରତିଭା । ସାହିତ୍ୟରେ କେବଳ ଜଣେ ସଂପାଦକ ରୂପେ ସେ ଆଦୃତି ଲାଭ କରିନାହାଁନ୍ତି ବରଂ ଏକାଧାରରେ ଜଣେ କବି, ଗାଳ୍ପିକ, ଔପନ୍ୟାସିକ ଓ ପ୍ରକାଶକ ଭାବେ ବେଶ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି । ଗଳ୍ପ ପୁସ୍ତକ ପାଇଁ ୨୦୦୭ ମସିହା ରାଜ୍ୟ ଯୁବ ପୁରସ୍କାର ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କର ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଥିବା ଅନାବିଳ ଭଲପାଇବାକୁ ତାଙ୍କ ସଂପାଦକୀୟରୁ ଅନୁଭବ କରିହୁଏ । ତାଙ୍କ ସଂପାଦକୀୟର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ସାଂପ୍ରତିକ ସାହିତ୍ୟ ଓ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା । ଆମ ସମାଜ ଓ ସଭ୍ୟତା ଧୀରେ ଧୀରେ ଉନ୍ନତି ପଥରେ ଗତି କରୁଥିବା ବେଳେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଖୁବ ଜଟିଳ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ମହାନତା, ଉଚ୍ଚ ଲେଖକର ଧର୍ମ, ମାନବିକ ଶକ୍ତି ନିକଟରେ ଯନ୍ତ୍ର ଶକ୍ତିର ଦୁର୍ବଳତା ବ୍ୟକ୍ତ କରିବା ପ୍ରଭୃତି ସଂପାଦକୀୟର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ବାସ୍ତବରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ମଣିଷ ଭିତରୁ ମାନବିକତା ଲୋପ ପାଇବାକୁ ବସିଲାଣି । ବିନା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏଠି କେହି କାହା ପାଖ ଭିଡ଼ି ନଥାନ୍ତି। ସାଧାରଣ ଲୋକ ନିକଟରେ ଏହା ରହିପାରେ କିନ୍ତୁ ସାହିତ୍ୟିକଙ୍କ ଠାରେ ଯଦି ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ସେ ସାହିତ୍ୟର ମାନବିକତା ଲୋପ ପାଇବା ବା କେତେ ଦିନ? ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କ 'ସତୀର୍ଥ ଭାବ' ଶୀର୍ଷକରେ ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକାର ସଂପାଦକ ବିଜୟ କୁମାର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦେହାନ୍ତକୁ ନେଇ ଘଟିଥିବା କିଛି ଦୃଶ୍ୟକୁ ଏଠାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟିକ ଓ ସଂପାଦକଙ୍କ କର୍କଟ ରୋଗ ଆକ୍ରାନ୍ତ କଥା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ଅଶୁଣା କରିଥିବା ସେହି ସମଗୋଷ୍ଠୀସାହିତ୍ୟିକଙ୍କ ମନରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକ୍ରିଆ ଦେଖାଦେଇନଥିବା ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଉକ୍ତ ମନ୍ତବ୍ୟ । ଯଦି ସମଗୋଷ୍ଠୀର ମଣିଷ ଭିତରେ ଉଦାରତା ଭାବ ଦେଖା ନଦିଏ ତାହେଲେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ଆଗକୁ କ'ଣ ଯେ ହୋଇପାରେ । ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ମତରେ "ବେଳେ ବେଳେ ମନେ ହୁଏ ଏଇଥି ପାଇଁ ବୋଧ ହୁଏ ସାହିତ୍ୟରୁ କମି ଯାଉଛି ରସବୋଧ । ଆଧୁନିକ ବ୍ୟସ୍ତ ଜୀବନ, ମେଟ୍ରୋ ମଣିଷ ଭଳି ସାହିତ୍ୟ ବି କ୍ରମେ ଏକ ଯନ୍ତ୍ର ପାଲଟିଯିବ ।" (୪) (ସମକାଳ,ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୨, ପୃଷ୍ଠା ୪୦) ସେହିଭିଳି ସାହିତ୍ୟର ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୁଃଖଭରା ଦୃଶ୍ୟକୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ସଂପାଦକଙ୍କ 'ଗୋପୀନାଥ ଫଟୋ' (୪/୨୦୧୨) ଶୀର୍ଷକରେ । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ କଥାଶିଳ୍ପୀ ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ମହାନ୍ତି ଆଜି ଆମ ଗହଳିରେ ନାହାଁନ୍ତି ସତ ମାତ୍ର ସେଭଳି ଏକ ପ୍ରତିଭାବାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଫଟୋଚିତ୍ରକୁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ସହ ଯୋଡ଼ି ଇଣ୍ଟରନେଟରେ ଛାଡ଼ିବା ତାହା ପୁଣି ଇଂରାଜୀ ଖବର କାଗଜ The Hindu ଏହାଠାରୁ ଲଜ୍ଜ୍ୟାକର ବିଷୟ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଆଉ ଏକ ପରିତାପର ବିଷୟ ହେଉଛି ଏହି କଥାଟି ଆମ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀଗଣ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ଚୁପ ରହିବା । ସଂପାଦକଙ୍କ ମତରେ "ସତକଥା ହେଲା, ଏଠି ସାହିତ୍ୟର ଲାଭ ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦ ହୁଏନାହିଁ, ହୁଏ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଫାଇଦା ନିମନ୍ତେ ।" (୫) (ସମକାଳ,ତୃତୀୟ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୨, ପୃଷ୍ଠା ୪୦) ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ଜୀବନ୍ୟାସ ଦେବାରେ ଯେଉଁ କୃତିତ୍ୱସଂପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅବଦାନ ଅତୁଳନୀୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଜି ଅସମ୍ମାନ କରିବା ଓ ଏଭଳି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନନେବା ଏହା ଆମ ସାହିତ୍ୟ ପାଇଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖଦାୟକ ବିଷୟ । ସାଧାରଣ ସରଳ ଜୀବନକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଆଜି ମଣିଷ ଉପଭୋଗ କରୁଛି ଏକ ବିରାଟ ବିଳାସ ବ୍ୟସନର ଦିନ । ପ୍ରତିଟି ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ଓ ଆଧୁନିକତାର ସ୍ପର୍ଶ । କିନ୍ତୁ ସଂପାଦକଙ୍କ ମତରେ "ଆଜିର କମ୍ପ୍ୟୁଟର, ମୋବାଇଲ ଯୁଗ ଠାରୁ ଶହସ୍ରାଧିକ ଉତ୍ତମ କାଗଜ କଲମର ଦିନ । ରଙ୍ଗୀନ ପରଦା ଠାରୁ ଶ୍ରେୟ କଳା ଧଳାର ପରଦା । ଯାହାକୁ ନେଇ ରଚନା କରିଛନ୍ତି 'ପିକ୍ସେଲପ୍ରେଡ଼ିକାମେଣ୍ଟ' (୫/୨୦୧୨) ଓ 'ଦି ଆର୍ଟିଷ୍ଟ' (୩/୨୦୧୨) ସଂପାଦକୀୟଦ୍ୱୟ । ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳର ଉଦ୍ଭାବନ ପରେ ମଣିଷ ମଣିଷ ମଧ୍ୟରେ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟସଂପନ୍ନ ଭଲପାଇବା ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କମିବାରେ ଲାଗୁଛି । ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ଯେତେ ଆକାଶ ଛୁଇଁବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ତଳେ ଭୁଷୁଡ଼ି ପଡ଼ୁଛି । ତାକୁ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ କରୁ କରୁ କାଳ ଲାଗୁଛି, ସମକାଳ ପ୍ରକାଶରେ ଏଭଳି ଏକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଉପଭୋଗ କରି ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡା କହନ୍ତି "କିନ୍ତୁ ଏବେ ପତ୍ରିକାର ପ୍ରକାଶନ ନେଇ ଏଭଳି ହଇରାଣ ହେବା ପରେ ମୁଁ ଭାବୁଛି । ସତରେ କଣ କାଗଜର ବିକଳ୍ପ ହୋଇପାରେ ପରଦା ? ସେଇଥି ପାଇଁ କଣ କମିଯାଉଛି ସୃଜନ ଶକ୍ତି, କମିଯାଉଛି ଗପ ଓ କବିତା ଲେଖିବାର ସ୍ପୃହା?" (୬) (ସମକାଳ, ଚତୁର୍ଥ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୨. ପୃଷ୍ଠା ୪୦) ସେହିପରି ଆଜିର ଯୁଗରେ କଳା ଧଳା ପରଦା ମଧ୍ୟରେ ଆସିଛି ଫରାସୀ ସିନେମା ଇତିହାସରେ ସର୍ବାଧିକ ଲୋକ ଚର୍ଚ୍ଚାକୁ ଆସିଥିବା 'ଦ ଆର୍ଟିଷ୍ଟ' । ସିନେ ତାରକା ଜର୍ଜ ଭାଲିନାଙ୍କ ସଂଘର୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ କାହାଣୀ ଆଧାରିତ ଏହି କାହାଣୀଟି ଏକ କଳା ଧଳା ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାକ ସିନେମା । ତାର ସିନେମା କାଷ୍ଟିଂ, ଭିଜୁଆଲକ୍ୱାଲିଟି ନିର୍ବାକ ଯୁଗର ସିନେମା ଭଳି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଉନ୍ନତ ଟେକନୋଲଜି ଯୁଗରେ ଏଭଳି ଏକ ସିନେମା ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ଓ ପାଞ୍ଚଟି ଓସ୍କାର ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ହତଚକିତ କରିଛି ତେଣୁ ସଂପାଦକଙ୍କ ମତରେ "ଆଧୁନିକତା ବ୍ୟକ୍ତିରେ ନଥାଏ କିମ୍ବା ନଥାଏ ସମୟରେ, ସମୟକୁ ବ୍ୟକ୍ତି କିଭଳି ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି, ତାହା ହିଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିବ ଆଧୁନିକତା" (୭) (ସମକାଳ, ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୨, ପୃଷ୍ଠା ୪୦) ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର

ବହୁଳ ପ୍ରଚଳନ ପରେ ଆମ ଭାଷାପ୍ରେମୀଙ୍କ ମନରେ ଯେଉଁ ଭୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ତାହାକୁ ଭୁଲ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡା । ପୂର୍ବରୁ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ତୁଳନାରେ ଯେତେ ପତ୍ରିକା ଓ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ତାହା ଆଜି ବହୁ ଗୁଣରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଅନେକ ବହି ଦୋକାନ ଆଜି ଜୀବିକାରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । "ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଲୋକ ଯେ ଗୋଟିଏ ଭାଷାକୁ କେବଳ ବ୍ୟବହାର କଲେ ତାହା ବଂଚିଯିବ ଏ ଧାରଣାଟି ଭୁଲ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇସାରିଛି । ନିଜର ତେଲ ଲୁଣର ସଂସାରକୁ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଯେ ଯାଏଁ ସାଧାରଣ ଓଡ଼ିଆ ପାଇଁ ତା ଭାଷା ଯଥେଷ୍ଟ ସେ ଯାଏଁ ଏ ଭାଷା ବଂଚିଯିବ।" (୮) (ସମକାଳ, ପଂଚମ ସଂଖ୍ୟା,୨୦୧୨,ପୃଷ୍ଠା ୪୦) ବର୍ତ୍ତମାନର କିଛି ଲେଖକ ସାହିତ୍ୟକୁ ନିଶା ନୁହଁ ବରଂ ପେଷା ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଲେଖନୀର ମାନ ରହୁ ବା ନରହୁ ପୁସ୍ତକର ସଂଖ୍ୟାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି। ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡା 'ଚିରସ୍ରୋତା ଲେଖକ' (୮/୨୦୧୨)ରେ କହନ୍ତି "ଯୁବକ ମାନେ ଚିରସ୍ରୋତା ଲେଖକ ହେବାର ଆକାଂକ୍ଷା ସମ୍ବରଣ କରି ଚିରସ୍ମରଣୀୟ ଲେଖା ଲେଖିବାରେ ଅଧିକ ସମୟ ଦେଲେ ଉଭୟ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଓ ନିଜେ ଲେଖକ ଉପକୃତ ହୁଅନ୍ତେ ବୋଲି ମୋର ଆଶା ।" (୯) (ସପ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୨, ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ୪୦) ବାସ୍ତବରେ ଲେଖାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯଶପ୍ରାପ୍ତି ନୁହଁ ଯଶପ୍ରାର୍ଥୀ ହେଲେ ଯାଇ ସାହିତ୍ୟର ମାନ ବୃଦ୍ଧି ହେବ । 'ଲେଖକର କଲମ' (୯/୨୦୧୨) ଶୀର୍ଷକରେ ସଂପାଦକ ଲେଖକର କଲମକୁ ଭୀମର ଗଦା ସଦୃଶ ତୁଳନା କରିଛନ୍ତି । ଯୋଦ୍ଧା ପାଇଁ ତାର ଅସ୍ତ୍ର ଯେତିକି ମୂଲ୍ୟବାନ ଜଣେ ଲେଖକ ପାଇଁ ତାର କଲମ ମଧ୍ୟ ସେତିକି । ତେଣୁ ଲେଖକର କଲମ ଲେଖୁ ବା ନଲେଖୁ, ଅହରହ ସଂଗ୍ରାମ କରିଚାଲିଥାଏ । ସମାଜ ସହ, ସମୟ ସହ, ଘଟଣା ଅଘଟଣା ସହ, ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଆଉ ଉତ୍ତେଜନା ସହ, ପ୍ରେମ ଆଉ ରକ୍ତପାତ ସହ, ଛଳନା ଆଉ ଆଲିଙ୍ଗନ ସହ, ଅନ୍ୟଥା ଲେଖକ ସହ ଚାଲିଥାଏ ତାର ଏ ସଂଘର୍ଷ । (୧୦) ସେହିପରି ଲେଖକଟି ନିଜକୁ ରାଜା, ହୁକୁମଦାର, ମାଲିକ ରୂପେ ଭାବି ଲେଖିଲେ ତାହା କେବେ ସଫଳ ଲେଖନୀଟିଏ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ସେ ନିଜକୁ ପ୍ରଜା, କ୍ରେତା, ଗୁଲାମ, ଶ୍ରମିକ ଚରିତ୍ରରେ ରଖିଦିଏ ତାହା ପଢ଼ିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ବଢ଼ିବ । ଯାହା ସଂପାଦକ 'ବୁର୍ଜ୍ଜିଆରେ ସାହିତ୍ୟ'ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ୨୦୧୨ ଜୁଲାଇ ସଂଖ୍ୟାରେ 'ପାଂଚ ପ୍ରେମିକ କଥା' (୭/୨୦୧୨)ସଂପାଦକୀୟଟି ଏକ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଳ୍ପ । ପାଂଚଟି ଋତୁର ଆଗମନ ପରି ପ୍ରେମିକାର ଜୀବନରେ ପାଂଚ ପ୍ରେମିକ ଆସି ବିଦାୟ ନେଇଛନ୍ତି । ଅଥଳ ଯୌବନର ଆକର୍ଷଣରେ ଚାରି ଚାରୋଟି ପୁରୁଷଙ୍କ ପାଖରୁ କେବଳ ପାଇଛି ସ୍ୱାର୍ଥପରତା, ସନ୍ଦେହ, ଦେହକାଙ୍ଗାଳପଣକୁ କିନ୍ତୁ ବୟସର ଶେଷ ପାହାଚରେ ଉପଲବ୍ଧି କରିଛି ପ୍ରକୃତ ପ୍ରେମ ଓ ପ୍ରେମିକକୁ । ତେଣୁ ପାଂଚ ପୁରୁଷଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଗୋଟିଏ ସୁପୁରୁଷ ହିଁ ନାରୀ ଜୀବନକୁ ସାର୍ଥକ କରିବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ସଂପାଦକ ପଣ୍ଡା କହିଛନ୍ତି । ସମକାଳ ପତ୍ରିକାର ନବମ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଛି 'ଏଥର ନିଜକଥା' (୧୦/୨୦୧୨) ଯେଉଁଥିରେ ସଂପାଦକ ଏକ ମାସିକ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ ସମୟରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ନାନା ସମସ୍ୟା, ଆର୍ଥିକ କୁପରିସ୍ଥିତି ଓ ବିଭିନ୍ନ କଷ୍ଟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆଦିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ।

ପତ୍ରିକାର ଆତ୍ମିକ ଓ ଆଙ୍ଗିକ ଦିଗ :-

ପୁଷ୍ପକ ଜଗତର ବିରଳ ପୁଷ୍ପ ବ୍ରହ୍ମକମଳ । ଯାହା ପନ୍ଦର ବର୍ଷରେ ଥରେ ମାତ୍ର ଫୁଟି ମଉଳି ଯାଏ । କିନ୍ତୁ ତାର ସୁଗନ୍ଧିତ ବାସ୍ନା ଓ ଆକର୍ଷଣୀୟ ରୂପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଚିରଜୀବିତ ରୁହେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକା ଜଗତରେ ବହୁ ସୁନାମଧନ୍ୟ ପତ୍ରିକାର ଆଗମନ ହେଉ ହେଉ ବିଦାୟ ଘଟିଛି କିନ୍ତୁ ଆଜିବି ପାଠକଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଚିର ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇରହିଛି ବହୁ ପତ୍ରିକା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ 'ସମକାଳ' ଅନ୍ୟତମ । ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି ସତ ହେଲେ ସମକାଳ ପରି ଏକ ମାସିକ ପରୀକ୍ଷାଧର୍ମୀ ପତ୍ରିକାକୁ ଆଜି ପାଇବା ବଡ଼ ମୁସ୍କିଲ । ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ପ୍ରକାଶ ପାଇ ଆସୁଥିବା ବହୁ ପତ୍ରିକା ଚିରାଚରିତ ଧାରାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଆସୁଥିବା ବେଳେ ସମକାଳ ୨୦୧୨ ଫେବୃଆରୀରୁ ଅକ୍ଟୋବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶ ପାଇ Old is Gold ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିପାରିଛି। ସମକାଳୀନ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକାର ଗତାନୁଗତିକ ଧାରାକୁ ବାଦ ଦେଇ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ଏକ ନୂତନ ଯାତ୍ରା । ଏଥିରେ ଗଳ୍ପ, ପ୍ରବନ୍ଧ, ସମାଲୋଚନା, କବିତା ଆଦି ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରକାଶ ଶୈଳୀ ଅନ୍ୟ ପତ୍ରିକା ଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । 'ସମକାଳ'ର ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପୃଷ୍ଠାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ହିଁ ଉପଲବ୍ଧି କରି ହୁଏ ଏହାର ଭିନ୍ନତାକୁ । ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗୀ ଚିତ୍ରକୁ ବାଦ ଦେଇ କଳା ଧଳା ପୃଷ୍ଠାରେ ଅତୀତକୁ ଫେରାଇନେଇଛି । ପୃଷ୍ଠାର ମଝିରେ କିଛି ଏଭଳି ଚିତ୍ରକୁ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ତାର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ଟିକେ ନିଖୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିଲେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିହୁଏ । ପାଦ ଆଙ୍ଗୁଳି ନଥିବା ମଣିଷର ଚିତ୍ର (୨/୨୦୧୨), ଅସରପା (୩/୨୦୧୨), ବାଇଗଣ ଥଳି (୮/୨୦୧୨), ଛଅ ମୁଖ ତିନିଆଖି ଏକ ପାଦ ଗାଈର ଚିତ୍ର (୬/୨୦୧୨), କୁକୁର(୫/୨୦୧୨)ଆଦି । ଏହା କୌଣସି ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀର ଅଙ୍କିତ ଚିତ୍ର ନୁହଁ ବରଂ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କରି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ ବ୍ରୋଞ୍ଜ, ମାର୍ବଲ, ପ୍ରସ୍ତର ଆଦିର ଫଟୋଚିତ୍ର । ପତ୍ରିକା ଆକାରରେ ଛୋଟ, ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା ୪୦ ପୃଷ୍ଠା ବିଶିଷ୍ଟ । ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ମାତ୍ର ୧୨ଟଙ୍କା । ଏହା ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରୁ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖନୀକୁ ଦର୍ଶାଇବା ସହ ଲେଖକର ଫଟୋଚିତ୍ରକୁ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛି । ଆରମ୍ଭରୁ ପାଠକଙ୍କ ମତାମତ ନିମିତ୍ତ ଚିଠିପତ୍ରକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛି ।

ପତ୍ରିକା ଆକାରରେ ଛୋଟ, ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା ଚାଳିଶି ପୃଷ୍ଠା ବିଶିଷ୍ଟ । ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ମାତ୍ର ବାରଟଙ୍କା । ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରୁ ଲେଖକଙ୍କ ଲେଖନୀକୁ ଦର୍ଶାଇବା ସହ ଲେଖକର ଫଟୋଚିତ୍ରକୁ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି। ଆରମ୍ଭରୁ ପାଠକଙ୍କ ମତାମତ ନିମିତ୍ତ ଚିଠିପତ୍ରକୁ ସ୍ଥାନ

ଦେଇଛି । ପତ୍ରିକାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାଳରୁ ISSN ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏପ୍ରିଲ ସଂଖ୍ୟାରୁ ଗୃହୀତ । ପତ୍ରିକାର ଆତ୍ମିକ ଦିଗରୁ ବିଚାର କଲେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ସମକାଳୀନ ଲେଖକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନର କିଛି ଅକୁହା କଥାକୁ ସମକାଳ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇ ଲେଖକଙ୍କ ସାଧାରଣ ଜୀବନକୁ ଅସାଧାରଣରେ ପରିଣତ କରିଛି । ବରିଷ୍ଠ ଓ ନବୀନ ଉଭୟଙ୍କୁ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ଆଗାମୀ ଯୁବ ଲେଖକଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଛି। ପୂର୍ବ ପ୍ରକାଶିତ ଗଳ୍ପ ଓ ଜୀବନୀକୁ ପୁଣିଥରେ ପ୍ରକାଶ କରି ତାହା ଆଜିବି କିପରି ସମୟୋପଯୋଗୀ ତାହା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଛି । ସମଗ୍ର ପତ୍ରିକାର ଆକର୍ଷଣୀୟ ଓ ଅନ୍ୟତମ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ 'ସାକ୍ଷାତକାର' । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟିକ ସହ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର କବିଙ୍କ ସହ ପରିଚିତି ହେବାର ଏକ ଅବକାଶ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ସମକାଳର ଏ ସବୁଦିଗରେ ଭିନ୍ନତା ମଧ୍ୟରେ ଆଉ ଏକ ଅରୁଚିକର ବିଷୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ପ୍ରଥମରୁ ଏକ ନୂତନ ରୁଚି ସହ ଭିନ୍ନ ଧାରାରେ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲା ବେଳେ ନବମ ଓ ଦଶମ ସଂଖ୍ୟାରେ ସେହି ସମାନ ରୂପରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ପତ୍ରିକାର ଆଉ ଏକ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଦୁଇଟି ସମାନ ରଚନାକୁ ଦୁଇଟି ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା । ଲେଖନୀ ଅଭାବରେ ଗୋଟେ ସଂଖ୍ୟାରେ କେବଳ ଆତ୍ମଜୀବନୀକୁ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । ତ୍ରୁଟି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନୂତନ କିଛି କରିବାର ପ୍ରୟାସ ଏ ପତ୍ରିକାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ।

ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ହସ୍ତଲେଖ ପତ୍ରିକା କୁଜିବରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଆଜି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ସଂଖ୍ୟାଧିକ ପତ୍ରିକାର ଜନ୍ମ ହୋଇସାରିଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ପତ୍ରିକା ବହୁ ଅଭାବ ଓ ଅସୁବିଧା କାରଣରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉ ହେଉ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଛି ତ ଆଉକିଛି ସମସ୍ତ ବାଧା ବିଘ୍ନ ସତ୍ତ୍ୱେ ନିଜର ସତ୍ତା ବଜାୟ ରଖିଛି । ଫୁଲଟିଏ ଫୁଟି ମଉଳିଗଲେ ଯେପରି ତା'ର ଛାଡ଼ିଯାଇଥିବା ବାସ୍ନା, ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ସଦା ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇରହିଯାଏ ଠିକ୍ ସେହିପରି ବିଲୟ ହୋଇଯାଉଥିବା ପତ୍ରିକା ମଧ୍ୟରୁ ଏଭଳି କିଛି ପତ୍ରିକା ରହିଛି ଯାହା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପାଠକଙ୍କ ମନରେ ଚିର ଜୀବିତ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 'ସମକାଳ' ଅନ୍ୟତମ । ଓଡ଼ିଆ ମାସିକ ପତ୍ରିକା ଭାବେ ଏହାର ଯାତ୍ରା ୨୦୧୨ ଫେବୃୟାରୀ ରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଅକ୍ଟୋବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ । ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସମକାଳ ଭେଟି ଦେଇଛି ପାଠକଙ୍କୁ ସାହିତ୍ୟର ବିବିଧ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ରଚନା । ଓଡ଼ିଆ କବିତା, ଗଳ୍ପ, ପ୍ରବନ୍ଧ, ଉପନ୍ୟାସ, ନାଟକ, ଫିଚର, ଅନୁବାଦ ଗଳ୍ପ ସହିତ କିଛି ନୂତନ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ସମକାଳ ଯୋଗ କରିଛି । ଏହା ସହିତ ରହିଛି ସଂପାଦକଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସାକ୍ଷାତକାର । ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜ ଓ ସାହିତ୍ୟକୁ ନେଇ ରଚିତ ଯୁବ ସଂପାଦକ ଶ୍ରୀ ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ପଣ୍ଡାଙ୍କ ସଂପାଦକୀୟ ରଚନା ଅନନ୍ୟ । 'ସମକାଳ' ସାହିତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନରହି ଆଧୁନିକ ସାହିତ୍ୟର ନୂଆ ନୂଆ ରୂପକୁ ଦର୍ଶାଇବାରେ ସଫଳ ହୋଇପାରିଛି ।

ସଙ୍କେତ ସୂଚୀ:

୧. କର, ପ୍ରଫେସର ବାଉରୀବନ୍ଧୁ. ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ. ବିନୋଦ ବିହାରୀ, କଟକ: ଫ୍ରେଣ୍ଡସ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, ସପ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୮.

୨. ଚାନ୍ଦ, ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର.ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶ ଓ ବିବର୍ତ୍ତନରେ ଝଙ୍କାର.ବିନୋଦ ବିହାରୀ, କଟକ: ପ୍ରାଚୀ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ, ୨୦୦୦.

୩. ଦାଶ, ଡ଼. ଗଗନେନ୍ଦ୍ରନାଥ. ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସୁରକ୍ଷା ଆନ୍ଦୋଳନ.ବାଲୁବଜାର, କଟକ: କଟକ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର, ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା, ୧୯୯୩.

୪. ଦାସ, ଅରବିନ୍ଦ. ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଓଡ଼ିଆ ପତ୍ର ପତ୍ରିକା. ସାରସ, ବାରୋ, ତିହିଡ଼ି, ଭଦ୍ରକ.

୫. ମହାନ୍ତି, ନଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ (ସଂକଳକ). ଓଡ଼ିଆ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ପତ୍ର ପତ୍ରିକାର ପରିଚୟ (୧୮୧୨–୨୦୦୬).ଦିଲ୍ଲୀ: ପଲ୍ଲୀବାଣୀ ପ୍ରକାଶନୀ, ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ, ୨୦୧୧.

୬. "ସମକାଳ."ଫେବୃୟାରୀ, ୨୦୧୨.

୭. "ସମକାଳ."ମାର୍ଚ୍ଚ, ୨୦୧୨.

୮. "ସମକାଳ."ଏପ୍ରିଲ, ୨୦୧୨.

୯. "ସମକାଳ."ମେ, ୨୦୧୨.

୧୦. "ସମକାଳ."ଜୁନ, ୨୦୧୨.

୧୧. "ସମକାଳ."ଜୁଲାଇ, ୨୦୧୨.

୧୨. "ସମକାଳ."ଅଗଷ୍ଟ, ୨୦୧୨.

୧୩. "ସମକାଳ."ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ୨୦୧୨.

୧୪. "ସମକାଳ."ଅକ୍ଟୋବର–ନଭେମ୍ବର, ୨୦୧୨.

୧୫. "ସମକାଳ."ଜାନୁୟାରୀ, ୨୦୧୫.

BINDU BIMARSHA...

Field	Details
Funding Statement	This research received no external funding
Conflict of Interest	No
Plagiarism Test	Yes (Drillbit)
Similarity Index	0 %
Ethical Approval	Not applicable
Cite:	Sahoo, Rajasmita. "Ekabinsha Shatabdira Odia Patrika Jagatare 'Samakala': Eka Aaka-lan." Bindu Bimarsha, vol. 2, no. 1, Jan. 2026, pp. 34–41. Crossref, https://doi.org/10.64647/bb.vol.2.issue.1.2026.6.